

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ และเจตคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 537 คน
ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้บริหาร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มจากโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก และเล็กมาก ของ
ทุกอำเภอ ได้จำนวน 186 คน
  - 1.2 ครู ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มจากโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มของผู้บริหาร ได้จำนวน 351 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ตอน
คือ
  - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบ-
สอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)
  - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา ลักษณะของแบบ-
สอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราวัดเจตคติแบบจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale)

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี และผลการวิจัยทางการนิเทศการศึกษา จากคำรา เอกสาร และบทความต่าง ๆ แล้วไปจัดทำเป็นหัวข้อโครงสร้างนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ในโครงสร้าง แล้วจึงนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเดิมอีกครั้งหนึ่ง (Retest) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.77

3. การส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดราชบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำเป็นการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์จำนวนผู้ที่มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาตามระดับคะแนนความถูกต้อง โดยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่า t-test และค่า F-test เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างก็ทำการทดสอบโดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยค่า t -test และค่า F -test เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันก็ทำการทดสอบ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 16 ปีขึ้นไป วุฒิต่างการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนมากเคยผ่านการศึกษอบรมทางการนิเทศการศึกษามาแล้ว

1.2 ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระยะเวลาการทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี วุฒิต่างการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนมากไม่เคยผ่านการศึกษอบรมทางการนิเทศการศึกษามาก่อน

2. ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู

2.1 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู จากการวิเคราะห์ความเข้าใจตามระดับคะแนนความถูกต้อง พอจะสรุปผลได้ว่า

ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาตามระดับคะแนนความถูกต้องอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ในหมวดที่ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจถูกต้องในระดับมากที่สุดคือ ความสำคัญความจำเป็นและจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษา บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษา แผนงานโครงการและกิจกรรมทางการนิเทศการศึกษา เทคนิคทางการนิเทศการศึกษา กระบวนการทางการนิเทศการศึกษา ทักษะในการนิเทศการศึกษา และการประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา

สำหรับหมวดที่ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจถูกต้องในระดับมากที่สุดคือ ความหมายของการนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

2.2 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู จากการวิเคราะห์ความเข้าใจตามเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจเป็นรายหมวด พบว่าผู้บริหารกับครูมีความเข้าใจในหมวดหลักการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าครูทั้งที่เป็นส่วนรวมและเป็นรายหมวด

2.2.2 บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจเป็นรายหมวด พบว่าผู้บริหารกับครูมีความเข้าใจในหมวดคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าครูทั้งที่เป็นส่วนรวมและเป็นรายหมวด

2.2.3 แนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายหมวด ปรากฏว่าผู้บริหารกับครูมีความเข้าใจในหมวดงานนิเทศการศึกษา และหมวดเทคนิคทางการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าครู

2.2.4 การประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก มีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลางมีความเข้าใจมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดอื่น ๆ

2.4 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมากมีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางมีความเข้าใจมากกว่าครูโรงเรียนขนาดอื่น ๆ เมื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ พบว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง กับครูโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง กับครูโรงเรียนขนาดเล็กมาก มีความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางมีความเข้าใจมากกว่าครูทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและเล็กมาก

2.5 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าผู้บริหารวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา ปริญญาตรี มีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ พบว่าผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีกับผู้บริหารวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา มีความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีกับผู้บริหารวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา มีความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่า

2.6 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าครูวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรีมีความเข้าใจในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าครูวุฒิต่ำกว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ พบว่าครูวุฒิปริญญาตรีกับ

ครูวุฒิอนุปริญาที่มีความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูวุฒิปริญาตรีที่มีความเข้าใจมากกว่าครูวุฒิอนุปริญา

3. เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู

จากผลการวิเคราะห์พหุสรุปได้ว่าผู้บริหารและครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก

3.1 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู จากการวิเคราะห์เจตคติทั้ง 5 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

3.1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูมีความเชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเชื่อระหว่างผู้บริหารกับครูปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความเชื่อเป็นรายข้อ พบว่าข้อจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา และข้ออยู่ในวิสัยที่สามารถจะทำได้เองนั้น ผู้บริหารกับครูมีความเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อทำให้การเรียนการสอนดีขึ้น พบว่าผู้บริหารกับครูมีความเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความเชื่อมากกว่าครูทั้งที่เป็นส่วนรวมและเป็นรายหมวด

3.1.2 ความรู้สึกในฐานะเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูมีความรู้สึกดีใจมาก เมื่อเปรียบเทียบความรู้สึกในฐานะเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษา ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายหมวด ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยผู้บริหารมีความรู้สึกดีใจมากกว่าครู

3.1.3 ความคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษา พบว่าผู้บริหารมีความเห็นด้วยมาก ส่วนครูมีความเห็นด้วยค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่าข้อเป็นการสนองความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน และข้อเป็นงานที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและครูมีความภาคภูมิใจ เป็นข้อที่ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความเห็นด้วยมากกว่าครูทั้งที่เป็นส่วนรวมและเป็นรายหมวด

3.1.4 แนวโน้มที่จะปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ให้การนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มที่จะปฏิบัติระหว่างผู้บริหารกับครู ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อ ปรากฏว่าไม่มี ความแตกต่างกัน

3.1.5 ความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายใน โรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นคล้ายมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารกับครู ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความเห็นคล้ายมากกว่าครู

3.2 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร จำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมากมีเจตคติที่ดี อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียน ขนาดใหญ่และกลางมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดอื่นๆ

3.3 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าไม่มีความ แตกต่างกัน

3.4 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าผู้บริหารวุฒิกำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรีมีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าไม่มีความ แตกต่างกัน

3.5 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูวุฒิกำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี มีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมาก เมื่อ เปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูมีวุฒิปริญญาตรีมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ การศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิกำกว่า

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปของการวิจัยมีข้อควรอภิปราย และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ที่รับเป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 16 ปี นับว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่จะทำหน้าที่บริหารโรงเรียน เนื่องจากประสบการณ์จะช่วยให้ผู้บริหารได้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงที่ขึ้น แต่มีข้อที่น่าสังเกตคือ จากผลการวิจัยของสำเร็จบุรุษย์ (2519 : ๑) กลับพบว่าผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งนานเกินไปมักจะขาดความเข้าใจในงานวิชาการ ฉะนั้น หากผู้บริหารในระดับสูงของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีจะชี้แนะหรือกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้บริหารในโรงเรียนต่าง ๆ ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและหาทางให้ผู้บริหารโรงเรียนสนใจงานวิชาการให้มากขึ้น ก็จะเป็นวิธีการที่ช่วยแก้ปัญหาทางวิชาการให้โรงเรียนต่าง ๆ ใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะปัญหาอัตราการตกชั้นของนักเรียน นอกจากนั้นยังพบว่าครูส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี ครูเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานและช่วยพัฒนาให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าได้รับการชี้แนะกระตุ้นส่งเสริมจากผู้บริหารและผู้นิเทศ

ส่วนในค่านวชิการศึกษานั้น พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารและครูมีวุฒิระดับปริญญาตรี และจากการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาโดยภาพรวมแล้วมากกว่าผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (กึ่งตารางที่ 28) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ระดับของวุฒิการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดความเข้าใจต่างกัน ฉะนั้นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูที่ยังมีวุฒิค่าอยู่ควรมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะนำความรู้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

สำหรับประสบการณ์หรือการศึกษามรรทางการนิเทศการศึกษานั้น พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เคยผ่านการศึกษามรรทางการนิเทศการศึกษามาแล้ว ส่วนครุฑนั้นพบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการศึกษาหรือมรรทางการนิเทศการศึกษามาก่อน ทั้งนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่าการที่ผู้บริหารได้เคยผ่านการศึกษาหรือมรรทางการนิเทศการศึกษามาแล้ว มีส่วนทำให้มีความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษาได้ดีกว่าครุฑ เพราะจากการเปรียบเทียบความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาก่อนเป็นแต่ละค่าส (กึ่งตารางที่ 20-23) จะเห็นว่าส่วนใหญ่แล้วค่าเฉลี่ยความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารจะมากกว่าของครุฑ

2. ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครุฑ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครุฑมีความเข้าใจในค่านแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษายู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.10 และ 3.02 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจกัน ปรากฏว่าผู้บริหารกับครุฑมีความเข้าใจในค่านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในค่านแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามีเรื่องที่ผู้บริหารและครุฑมีความเข้าใจแตกต่างกันก็คือ เรื่อง หลักการนิเทศการศึกษา หากพิจารณาค่าเฉลี่ยความเข้าใจในเรื่องหลักการนิเทศการศึกษาก่อน จะเห็นว่าผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าครุฑ (ค่าเฉลี่ย 2.96 และ 2.86 ตามลำดับ) การที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในเรื่องหลักการนิเทศการศึกษามากกว่าครุฑนั้น อาจเป็นเพราะการบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษานี้เป็นงานที่มีส่วนต้องสัมพันธ์กันอย่างมาก กล่าวคืองานนิเทศการศึกษานี้เป็นงานค่านหนึ่งในงานหลักของการบริหารการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจทั้งสองอย่างควบคู่กันไปก็คือปฏิบัติทั้งในฐานะเป็นผู้บริหารและผู้นิเทศ ทั้งนี้เพราะลักษณะของทั้งทางค่านบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษาค่านนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกันอยู่มาก จึงเป็นเรื่องหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจในเรื่องหลักการนิเทศการศึกษามากกว่าครุฑ

2.2 บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารและครุฑมีความเข้าใจเกี่ยวกับค่านบุคลากรทางการนิเทศการศึกษายู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.35 และ 3.27 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจกัน ปรากฏว่าผู้บริหารกับครุฑมีความเข้าใจในค่านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน

คำถามบุคลากรทางการนิเทศการศึกษามีเรื่องที่ยุ้บริหารและครูมีความเข้าใจแตกต่างกัน ก็คือเรื่องคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษาโดยในเรื่องนี้มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความเข้าใจในเรื่อง คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษแล้ว ผู้บริหารจะมีความเข้าใจมากกว่าครู (ค่าเฉลี่ย 3.72 และ 3.62 ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งที่ได้กล่าวมาในข้อ 2.1 แล้วว่า การนิเทศการศึกษาและการบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมาก และโดยหน้าที่แล้วครูใหญ่จะต้องปฏิบัติทั้งในฐานะเป็นผู้บริหารและผู้นิเทศพร้อมกัน ไป ดังนั้นการที่ทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ทั้งสองลักษณะควบคู่พร้อมกันไปเช่นนี้ น่าจะส่งผลทำให้ ผู้บริหารมีความเข้าใจในเรื่องคุณลักษณะของการเป็นผู้นิเทศได้มากกว่าครู ทั้งนี้เพราะ ลักษณะของความเป็นผู้นำทางการบริหารและความเป็นผู้นำทางการนิเทศจะมีคุณลักษณะ ใกล้เคียงกันมาก (กึ่งตารางที่ 12) จึงทำให้ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องนี้ ถูกต้องมากกว่าครู

2.3 แนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและครูโดยส่วนรวมแล้วมีความเข้าใจในค่านแนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.23 และ 3.20 ตามลำดับ) เมื่อ เปรียบเทียบความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหารกับครู พบว่ามีความเข้าใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในค่านแนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ออกเป็นแต่ละเรื่องแล้ว พบว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในเรื่องงานนิเทศการศึกษา และเทคนิคการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับเรื่องงานนิเทศการศึกษานั้น เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของ ความเข้าใจในเรื่องงานนิเทศการศึกษามากกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัย มุ่งเน้นงานด้านการจัดการเรียนการสอน และงานด้านบุคลากรมากกว่างานด้านอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นว่างานนิเทศการศึกษากังกล่าวนั้นครู เป็นผู้ปฏิบัติและเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง จึงทำให้มีความเข้าใจในเรื่องงานนิเทศการศึกษามากกว่าผู้บริหาร

ส่วนเรื่องเทคนิคทางการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ของความเข้าใจแล้วผู้บริหารมีความเข้าใจมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหาร มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าครูก็เป็นได้ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้บริหาร

ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 16 ปี และเคยผ่านการศึกษอบรมทางการนิเทศการศึกษามาแล้ว สำหรับครูนั้นมีประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงานเพียง 5-10 ปี ส่วนมากครูไม่เคยผ่านการศึกษอบรมทางการนิเทศการศึกษามาก่อน เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงานกันแล้ว จะเห็นว่าผู้บริหารมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ทำให้มองเห็นปัญหาได้กว้างไกลมากกว่าครู ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ทนัส หันนาสินทร์ (2513 : 47-49) ที่ได้กล่าวไว้ว่าประสบการณ์จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น การได้ร่วมงานย่อมมีความรู้มากกว่าคนที่ไม่เคยร่วมงานมาก่อนเลย ดังนั้นการที่ผู้บริหารได้เคยมีประสบการณ์และเคยร่วมงานการนิเทศการศึกษามาก่อนแล้ว น่าจะส่งผลให้ความเข้าใจในเรื่องเทคนิคทางการนิเทศการศึกษาด้วย

2.4 การประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าทั้งผู้บริหารและครูต่างก็มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.41 และ 3.46) เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหารกับครู พบว่ามีความเข้าใจไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ด้านการวัดผลประเมินผลมาแล้ว กล่าวคือผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยหลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลเพื่อใช้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนแผนงานโครงการต่าง ๆ ว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด ส่วนครูนั้นจะใช้การวัดและประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงมีส่วนทำให้ทั้งผู้บริหารและครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลทางการนิเทศการศึกษาคือ

2.5 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลาง กับกลุ่มเล็ก และเล็กมาก มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แม้ว่าจะไม่มีผลการวิจัยเรื่องนี้โดยตรง แต่ก็มีรายงานการวิจัยสองเรื่องที่มีข้อค้นพบซึ่งสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้คือ ผลการวิจัยของ อุตัย สร้อยสุข (2518 : 229) ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ กลาง และ

เล็กมีความเข้าใจหน้าที่การนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความเข้าใจหน้าที่การนิเทศการศึกษามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก นอกจากนี้รายงานผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 : 80-81) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2516-2519 ผลการวิจัยพบว่า ขนาดโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน และโดยเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก จากรายงานผลการวิจัยทั้งของ อุตัย ศรีอยสุช และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แสดงให้เห็นแล้วว่า ขนาดของโรงเรียนมีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน และโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่ามักจะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกว่า

2.6 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางกับกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก และเล็กมาก มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางมีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับครูในโรงเรียนขนาดเล็กและเล็กมาก (ตารางที่ 27) จากข้อค้นพบครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าขนาดของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งส่งผลทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน และนอกจากนี้ก็ยังพบอีกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางมีความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษามากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางมีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษามากกว่าผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า (ตารางที่ 24) ทั้งนี้เพราะคาดว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ของครู จำนวนครูพอเพียงกับนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 80-81) นอกจากนี้โรงเรียนขนาดใหญ่โดยส่วนมากแล้วมักจะตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่ค่อนข้างเจริญ การคมนาคมสะดวก

จะเห็นได้ว่าสิ่งดังกล่าวนี้ช่วยทำให้ครูมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอนที่ได้ได้ นอกจากนั้นศึกษานิเทศก์จะไปปฏิบัติงานที่โรงเรียนก็ย่อมจะสะดวกกว่า โรงเรียนนอกเมือง ดังนั้นจึงอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ครูมีความเข้าใจในเรื่องการนิเทศ การศึกษา

2.7 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา และอนุปริญญา กับปริญญาตรี ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้บริหารวุฒิ การศึกษากว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่าผู้บริหารวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเข้าใจแตกต่างกับผู้บริหารวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา และระดับต่ำกว่าอนุปริญญา เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความเข้าใจ ปรากฏว่าผู้บริหารวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา และระดับต่ำกว่าอนุปริญญา เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยของความเข้าใจ ปรากฏว่าผู้บริหารวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเข้าใจ มากกว่าผู้บริหารวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา และต่ำกว่าอนุปริญญา (ค่าเฉลี่ย 3.31 และ 3.14 ตามลำดับ) แม้ไม่มีรายงานวิจัยระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ที่พบ รายงานวิจัยในเรื่องคล้ายกันในระดับมัธยมศึกษา คือ ผลการวิจัยของ อู๋หัย สร้อยสุข (2518 : 229) พบว่า อาจารย์ใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาโทและวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจ หน้าที่การนิเทศการศึกษามากกว่าอาจารย์ใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า ระดับวุฒิการศึกษามีผลทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีระดับ วุฒิการศึกษาสูง ส่วนมากมักจะมีระดับความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่า หากพิจารณา ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารที่มีระดับวุฒิต่าง ๆ โดยพิจารณาเป็นแต่ละ คำนแล้ว มีข้อที่น่าสนใจเกินกว่าในค่านบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา และค่านการ ประเมินผลทางการนิเทศการศึกษา ปรากฏว่าผู้บริหารที่มีระดับวุฒิการศึกษาสูงมีคะแนน เฉลี่ยความเข้าใจน้อยกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่า (ดังตารางที่ 28) โดยเฉพาะในค่าน การประเมินผลทางการนิเทศการศึกษานั้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีมีค่าคะแนน เฉลี่ยความเข้าใจน้อยกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าทุกระดับ ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ที่ศึกษานิเทศก์สมควรจะค้นหาโอกาสนำกรณีนี้ไปชี้แจงหรือให้ความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ผู้บริหารทั้งกล่าว ซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มผู้บริหารที่มีจำนวนมากที่สุดครั้งนี้เพื่อให้เกิดความ
เข้าใจถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2.8 ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับ
ต่ำกว่าอนุปริญญาและอนุปริญญา กับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ครูวุฒิการศึกษาระดับ
ต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้ว พบ
ว่าครูวุฒิอนุปริญญาตรี เพียงคู่เดียวเท่านั้นที่มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน
โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาค่าเฉลี่ยความเข้าใจของครูทุกระดับ
วุฒิการศึกษาแล้ว พบว่าครูวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
ข้อค้นพบนี้พอกล่าวได้ว่าระดับวุฒิการศึกษามีผลทำให้มีความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา
แตกต่างกัน นอกจากนั้นในการวิจัยครั้งนี้ก็พบว่าผู้บริหารวุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจ
แตกต่างกับผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และมีความเข้าใจมากกว่าด้วย ข้อค้นพบ
นี้จึงชี้บ่งว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงย่อมจะส่งผลทำให้มีความรู้ความเข้าใจในข้อระงที่ตาม
เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศการศึกษาได้ถูกต้องตามมาอีกด้วย โดยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นว่าหาก
ทางราชการสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงที่สูงขึ้นก็อาจจะ เป็นทางหนึ่งซึ่ง
ช่วยให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนที่ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะการที่ครูได้มีโอกาส
ศึกษาต่อหรือได้รับการอบรมเพิ่มเติมนั้นจะช่วยให้ครูได้เรียนรู้ค่านิยม และเข้าใจแนว
คิดทางการศึกษามาก มีประสบการณ์และทักษะในด้านการสอนสูงขึ้น มีความตื่นตัว
และสนใจที่จะปรับปรุงการสอน (จรรยา มิสินทร์ 2522 : 7) ทั้งนี้จะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษา

3. เจตคติต่อการนิเทศการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารและครู จากผล
การวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษามาก
(ค่าเฉลี่ย 6.02 และ 5.66 ตามลำดับ) แต่เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดแล้วพบว่า
ผู้บริหารและครูมีเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุก
ด้าน โดยที่ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษามากกว่าครู แต่อย่างไรก็ตาม
เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษากลับเป็นแต่ละด้านแล้ว พบว่าทั้ง

ผู้บริหารและครูมีค่าเฉลี่ยเจตคติอยู่ในระดับมากถึง 5 ด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูมีความเชื่อและมีความคิดเห็นว่าการนิเทศการศึกษานั้น มีความสำคัญมีความจำเป็นและให้ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาอย่างมาก ข้อค้นพบนี้บ่งว่าเป็นข้อดีที่ของวงการศึกษ เพราะจะทำให้ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์กันง่ายขึ้น ทั้งนี้เพราะการมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วมักจะเกิดการยอมรับ มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามและให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการที่ผู้บริหารและครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา เช่นนี้ ย่อมจะทำให้ผู้นิเทศทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียน ปฏิบัติงานด้านการศึกษาได้สะดวกและมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา 5 ด้านด้วยกัน ซึ่งจะนำมาอภิปรายไว้ดังนี้

3.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.12 และ 5.58 ตามลำดับ) คือ เชื่อว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ให้ประโยชน์แก่การจัดการศึกษา อยู่ในวิสัยที่สามารถจะทำได้เอง ทำให้การเรียนการสอนดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู พบว่ามีความเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความเชื่อมากกว่าครู และเมื่อเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครูโดยพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่ามีความเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกข้อ มีเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่ผู้บริหารและครูมีความเชื่อไม่แตกต่างกัน คือข้อที่ว่า การนิเทศการศึกษาให้ประโยชน์แก่การจัดการศึกษา แสดงว่าทั้งผู้บริหารและครูมีความเชื่อสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่าการนิเทศการศึกษาจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การจัดการศึกษา ข้อค้นพบที่น่าสนใจอีกข้อหนึ่งคือ ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษา ในข้อที่ว่าการศึกษาอยู่ในวิสัยที่สามารถจะทำได้เองนั้น ผู้บริหารมีความเชื่อค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 5.03)

ว่าอยู่ในวิสัยที่สามารถจะทำได้เอง สำหรับครูนั้นมีความเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 4.48) การที่ผู้บริหารมีความเชื่อเช่นนั้นหากพิจารณาจากตารางที่ 34 ในด้านความคึกเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน ในข้อที่ว่า โรงเรียนมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ จะเห็นว่าทั้งความเชื่อและความคึกเห็นของผู้บริหารนั้นมีความสอดคล้องกัน จึงเป็นข้อสนับสนุนให้เห็นว่าถ้าจะจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนแล้ว อยู่ในวิสัยที่ผู้บริหารสามารถจะจัดดำเนินการได้ เพราะเมื่อดูความคึกเห็นของผู้บริหารแล้วเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 5.67) ซึ่งน่าจะทำได้

สำหรับความเชื่อในข้อที่ว่า การนิเทศการศึกษาจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษานั้น พบว่าผู้บริหารกับครูมีความเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในข้อที่ว่าการนิเทศทำให้การเรียนการสอนดีขึ้นนั้น พบว่าผู้บริหารกับครูมีความเชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อดูค่าเฉลี่ยของความเชื่อแล้ว พบว่าผู้บริหารมากกว่าครูทั้งสองข้อ (ดังตารางที่ 34) ทั้งนี้ผู้บริหารอาจจะมีความเชื่อว่าการบริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาจะต้องทำควบคู่กันไป โดยเฉพาะงานด้านวิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งควรนำเอาวิธีการหรือกระบวนการทางการนิเทศการศึกษาเข้ามาใช้ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานมีทางที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น ดังที่สังค อุทรานันท์ (2527 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษาโดยไม่ผ่านกระบวนการนิเทศนั้นไม่สามารถทำนายได้ว่าสัมฤทธิ์ผลจะสูงหรือต่ำและผู้บริหารปฏิบัติงานจะมีขวัญหรือไม่เพียงใด แต่ถ้ามองการบริหารการศึกษาโดยผ่านกระบวนการนิเทศแล้ว คาดว่าสัมฤทธิ์ผลจะต้องสูงและขวัญของผู้ปฏิบัติงานจะต้องดี

3.2 ความรู้สึกในฐานะเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและครูมีความพอใจมากที่มีผู้ไปนิเทศที่โรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบความรู้สึกระหว่างผู้บริหารกับครูแล้ว พบว่า มีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดในค่านี้อแล้ว พบว่าผู้บริหารกับครูมีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แม้ว่าผู้บริหารกับครูจะมี

ความรู้สึกแตกต่างกันทุกข้อก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความรู้สึกทั้งของผู้บริหาร และครูแล้ว พบว่ามีความรู้สึกอยู่ในระดับเดียวกันเกือบทั้งหมดคือ มีความพอใจมากต่อการนิเทศมีเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่ครูมีความพอใจค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 5.44) คือ ข้อที่ว่า พอใจที่จะมีผู้มาร่วมงานมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังแสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหาร และครูในฐานะเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษานั้น มีความรู้สึกในแง่ที่ที่คือชอบมาให้การนิเทศ คือเห็นความสำคัญของผู้นิเทศว่าจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและเมื่อเกิดปัญหา ในด้านการเรียนการสอนจะช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้ นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่าผู้นิเทศเป็น เพื่อนร่วมงานคนหนึ่ง ไม่ใช่เป็นผู้บังคับบัญชาที่คอยตรวจจับความผิด ข้อค้นพบนี้ชี้ว่าเป็น ประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษาของจังหวัดและตรงกับแนวคิดทางการนิเทศสมัยใหม่ที่ว่า การนิเทศการศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ ดีขึ้น การนิเทศการศึกษามีใช้การบังคับ คอยจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน จึงต้องตั้งอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี (พนัส ทัศนาคินทร์ 2513 : 148)

3.3 ความคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นคล้ายมาก (ค่าเฉลี่ย 5.75 และ 5.27 ตามลำดับ) เมื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความเห็นคล้ายมากกว่าครู และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษาเป็นรายข้อแล้ว พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ข้อด้วยกัน คือข้อที่ว่า การจัดการนิเทศการศึกษาเป็นการสนองความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน และข้อการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและครูมีความภาคภูมิใจ โดยทั้ง 2 ข้อนี้ ครูมีความคิดเห็นคล้ายน้อยกว่าผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ย 5.37 และ 4.74, 5.95 และ 5.17 ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากสภาพการณ์ที่ผ่าน ๆ มา การนิเทศการศึกษาส่วนใหญ่เกิดจากศึกษานิเทศก์ หรือผู้นิเทศจากภายนอกเป็นส่วนใหญ่ การที่ผู้นิเทศจากภายนอกไปให้การนิเทศนั้นอาจจะไม่ทราบปัญหาและความต้องการของครูที่แท้จริงก็เป็นได้ เพราะไม่ได้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูจึงทำให้การนิเทศแต่ละครั้งไม่ตรงกับสิ่งที่ครูต้องการ หรือ ครูอาจจะเข้าใจว่าในการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษานั้นเป็นนโยบายจากเบื้องบน

พวกครูเป็นฝ่ายสนองนโยบายมากกว่า จากข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นดังกล่าว ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษาน่าจะได้นำไปเป็นข้อคิดในการปฏิบัติงาน ว่าการนิเทศที่ยังเกิดผลนั้นจะต้องมาจาฉะฉานปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการนิเทศการศึกษาของ มาร์ค และสโตปส์ (Mark and Stoops 1978 : 3-4) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศศึกษาคควรปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ที่รู้ปัญหาภายในโรงเรียนได้ดีก็คือคณะครู ฉะนั้นในการวางแผนงานของโครงการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการแก้ปัญหา ควรจะให้คณะครูได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของงาน

3.4 แนวโน้มที่จะปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ให้การนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและครูมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 5.73 และ 5.54 ตามลำดับ) แนวโน้มที่จะปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ให้การนิเทศศึกษาระหว่างผู้บริหารกับครู พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มที่จะปฏิบัติระหว่างผู้บริหารกับครูเป็นรายข้อก็พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและครูหากได้มีโอกาสเป็นผู้นิเทศแล้ว มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติสอดคล้องกัน กล่าวคือ จะพยายามนิเทศโดยคำนึงถึงความต้องการของ บุคลากรในโรงเรียนเป็นหลักสำคัญจะดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนที่ได้ตกลงร่วมกัน ขณะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศจะปฏิบัติตนในฐานะเป็นผู้ร่วมงานกับครู และจะคอยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานภายในกลุ่มมากกว่าจะเป็นผู้คอยตรวจตราควบคุมการทำงานของครู จากแนวโน้มที่ผู้บริหารและครูต้องการปฏิบัติในฐานะเป็นผู้นิเทศนั้น ศึกษานิเทศก์น่าจะได้นำไปเป็นแนวทางในการนิเทศ เพื่อจะได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูในฐานะผู้รับการนิเทศอย่างแท้จริง

3.5 ความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นคล้ายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.20 และ 5.79 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารกับครูเป็นรายข้อแล้ว

พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยผู้บริหารมีความเห็นด้วยมากกว่าครูทุกข้อเช่นกัน หากพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ คือข้อที่ว่า มีความยินดีและสนับสนุนเต็มที่ต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาชั้นภายในโรงเรียน พบว่าในข้อนี้ ผู้บริหารเห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ส่วนครูมีความเห็นด้วยมาก จากข้อค้นพบครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะทำให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาสนับสนุนให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีความเห็นว่า จะให้การสนับสนุนในด้านการนิเทศการศึกษาอย่างเต็มที่ เพราะโดยทางปฏิบัตินั้นผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศแก่ครูอยู่แล้ว ฉะนั้นหากไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติเองก็มีความจำเป็นที่จะต้องให้การสนับสนุนในด้านนี้เต็มที่ เพราะการนิเทศการศึกษาจะดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับ การได้รับความสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นประการสำคัญ ดังที่ สังก อุทรานันท์ (2527 : 3) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ถ้าหากผู้บริหารหน่วยงานหรือสถานศึกษาคนไหนไม่ได้ กำหนดบทบาทในฐานะผู้นิเทศ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารคนนั้นจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างไคยผล การนิเทศจะไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในระยะยาวเลย หากขาดการสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่และให้การสนับสนุนจากผู้บริหารโดยตรง

ส่วนในข้อที่ว่าโรงเรียนมีความพร้อมที่จะดำเนินการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาชั้นภายในโรงเรียนได้ ผู้บริหารเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 5.67) ว่าโรงเรียนมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ แต่ครูเห็นด้วยค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 5.13) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าทางโรงเรียนมีความพร้อมหลายประการ โดยเฉพาะในด้านการบุคลากรซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ หากจะมีการคัดเลือกให้มาทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียนนั้น ก็สามารถจะเลือกพบได้ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถถึงระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานมานานพอสมควร อีกประการหนึ่งโดยหน้าที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียนคอยนิเทศคณะครูอยู่แล้ว ดังนั้นการที่จะจัดการนิเทศการศึกษาชั้นภายในโรงเรียนจึงคิดว่ามีความพร้อมในระดับที่น่าจะเริ่มดำเนินการได้

สำหรับในข้อที่ว่าการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน จะช่วยสร้างสรรค์ความก้าวหน้าให้แก่โรงเรียน และการปฏิบัติงานนิเทศมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ถึงแม้ว่าผู้บริหารกับครูจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทั้ง 2 ข้อแล้ว พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเดียวกัน คือ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.36 และ 6.04 ตามลำดับ) นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูเข้าใจในจุดมุ่งหมายและความสำคัญของการนิเทศการศึกษา จึงมองเห็นคุณค่าของการนิเทศการศึกษาว่าจะก่อให้เกิดการสร้างสรรค์และความก้าวหน้าให้กับโรงเรียน ในเมื่อการนิเทศการศึกษาให้ประโยชน์ ผู้บริหารและครูจึงมีความเห็นว่า หากได้นำไปปฏิบัติในโรงเรียนแล้ว ย่อมจะได้รับความสำเร็จและได้รับความร่วมมือด้วยดี

อย่างไรก็ตามแม้ว่าความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารกับครู จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งผู้บริหารและครูต่างก็มีความเห็นต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนใหม่เอียงไปในแง่ที่ทุกข้อ ฉะนั้น หากโรงเรียนจะจัดดำเนินการนิเทศภายในขึ้นแล้วน่าจะมีทางประสบผลสำเร็จ

3.6 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กน้อย จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กน้อย มีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษายู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.29, 5.96 และ 5.94 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบเจตคติระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลาง เล็ก กับเล็กน้อย พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้ว ปรากฏว่าไม่มีผู้บริหารโรงเรียนคู่ใดมีเจตคติแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยเจตคติในแต่ละด้านของผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่าง ๆ แล้ว ปรากฏว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง มีค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีในทุก ๆ ด้านมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กและเล็กน้อย ข้อค้นพบนี้น่าจะช่วยให้สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลางก่อน

3.7 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก จากผลการวิจัย พบว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมาก มีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 5.74, 5.62 และ 5.71 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง เล็ก กับเล็กมากแล้ว พบว่ามีเจตคติไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าขนาดของโรงเรียนไม่มีผลทำให้ครูมีเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน

3.8 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี มีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 5.74, 5.98 และ 6.12 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบเจตคติระหว่างผู้บริหารวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี พบว่ามีเจตคติไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้อนุมานได้ว่าระดับวุฒิการศึกษาไม่มีผล ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรีมีเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน

3.9 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาระหว่างครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี จากผลการวิจัย พบว่าครูวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี มีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 5.51, 5.49 และ 5.71 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบเจตคติระหว่างครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี พบว่ามีเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แล้ว ปรากฏว่าไม่มีครูระดับวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา ใดมีเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน หากพิจารณา ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในแต่ละด้านแล้ว มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับครูวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา มีเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในด้านความรู้สื่อในฐานะเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษา และในด้านความคิดเห็นต่อการจัดให้มีการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนดีกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และปริญญาตรี (ดังตารางที่ 38) จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นแล้วว่าวุฒิการศึกษาไม่ได้มีผลต่อเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของครู

ทั้งนี้เพราะครูที่มีระดับวุฒิการศึกษาสูง ๆ ก็ไม่ได้แสดงให้เห็นว่ามีระดับคะแนนเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาสูงในทุก ๆ เรื่อง ฉะนั้นข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นเพียงข้อมูลที่ทำให้ผู้นิเทศก์ได้ทราบว่า กลุ่มครูที่มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอย่างมาก นั้นคือครูวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา หากผู้นิเทศก์จะให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาแล้ว ควรจะมุ่งไปที่กลุ่มครูดังกล่าวเป็นอันดับแรก เพราะการนิเทศจะบังเกิดผลได้นั้นจะต้องมาจากความต้องการของผู้รับการนิเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

1. ควรจะได้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ได้จัดดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง ควรจะได้สนับสนุนและกระตุ้นให้รีบดำเนินการจัดอย่างจริงจัง เนื่องจากบุคลากรมีความพร้อมและมีความสามารถพอที่จะดำเนินการได้
2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มครูวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญามีความต้องการได้รับการนิเทศมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองความต้องการ ศึกษาวิเคราะห์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรจะให้การนิเทศกับกลุ่มครูดังกล่าวอย่างทั่วถึง
3. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงถึงระดับปริญญาตรีมีความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษามากกว่าผู้ที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ฉะนั้นหากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จะได้หาทางสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริหารและครู ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของจังหวัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครูในจังหวัดอื่นอีก ทั้งนี้เพื่อจะได้เปรียบเทียบกับความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครูในจังหวัดราชบุรี
2. ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องงานนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา